

Veiligheidskoers **Gemeente Rotterdam**

Datum: 25 november 2022
Van: Directie veiligheid, gemeente Rotterdam
Versie: Definitief

Voorwoord

Als je aan tien Rotterdammers vraagt wat zij onder veiligheid verstaan, krijg je tien verschillende antwoorden. Als je het aan twintig mensen vraagt trouwens ook. Of honderd. Het antwoord hangt af van je persoonlijke situatie, of je een fatsoenlijk inkomen hebt en een huis om in te wonen. Of je de zorg en hulpverlening krijgt die je nodig hebt om je leven op orde te krijgen of te houden. Het hangt af van de situatie van je familie en vrienden, of het goed gaat met de kinderen op school. Hoe je in het leven staat en naar de wereld kijkt. Kortom, veiligheid is verbonden met ons leven en welzijn, met onze straat en stad, met de wereld om ons heen. Veiligheid raakt zo ongeveer alle beleidsterreinen van de overheid. De Veiligheidskoers van gemeente Rotterdam beschrijft de bakens, waarop we ons beleid en onze inzet bepalen.

Uitgangspunt van de koers is het vinden van een effectieve balans tussen harde en zachte maatregelen, die aansluiten op de problematiek in een specifieke wijk of straat. Werken aan preventie, controle en handhaving met 'harde' instrumenten als cameratoezicht, mosquitos en de inzet van boa's. En tegelijkertijd mensen een helpende hand toesteken en zachte instrumenten inzetten als werken aan veilige, fijne woonwijken met een aantrekkelijke buitenruimte. Kansen keren voor jongeren die dreigen 't verkeerde pad op te gaan.

Een veiligheidskoers zet je uit door samen te werken met inwoners van Rotterdam. Met politie en justitie, met woningcorporaties, werkgevers, maatschappelijke organisaties en het onderwijs. Alleen zo kunnen we de juiste, effectieve maatregelen nemen om het veiligheidsgevoel van de Rotterdammers versterken. Niet van 10, 20 of 100, maar juist van mensen die kwetsbaar zijn. Zij zijn vaak het meest gebaat bij onze ondersteuning.

Het zal duidelijk zijn dat onze veiligheidskoers grote ontwikkelingen op het wereldtoneel nauwelijks kan beïnvloeden. Maar wat we wel kunnen doen is de samenleving zoveel mogelijk weerbaar maken en beschermen tegen schokken van buitenaf. Vooral mensen die al in een kwetsbare positie zitten omdat ze zich sociaaleconomisch bedreigd voelen in hun bestaan. De bestaanszekerheid van burgers op orde brengen draagt dus evengoed bij aan een groter gevoel van veiligheid. Daar ligt niet alleen een taak voor ons, maar ook voor de landelijke overheid. Samen maken wij van Rotterdam een veilige stad waar iedereen zich welkom en thuis voelt!

Burgemeester Aboutaleb

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
2 Betrokken, zichtbaar en alert	6
2.1 Aanspreekbare en zichtbare overheid die werkt aan vertrouwen	6
2.2 Alert en voorbereid op onverwachte gebeurtenissen	7
3 Bouwen aan veilige wijken.....	8
3.1 Versterken van samenwerking tussen zorg en veiligheid	9
3.2 Vergroten van veiligheid en veiligheidsbeleving in wijken.....	10
4 Voorkomen jeugdcriminaliteit	12
5 Bestrijden ondermijnende criminaliteit.....	15
5.1 Bestrijden van ondermijning in de stad	16
5.2 Bestrijden van ondermijning in de haven	17
6 Omgaan met polarisatie en tegengaan van extremisme	18
6.1 Polarisatie en maatschappelijk ongenoegen.....	18
6.2 Extremisme en radicalisering	20
7 Bestrijden van cybercriminaliteit en criminaliteit met impact.....	21
7.1 Cybercriminaliteit.....	21
7.2 High Impact Crimes.....	23
8. Rotterdam in balans.....	23
9. Tot slot	25

1 Inleiding

De gemeente werkt samen met partners aan een veilige stad om in te wonen en in te werken. Gebeurtenissen in de wereld en dichterbij huis hebben effect op Rotterdam. Het is belangrijk om deze effecten op tijd te zien en aan te pakken. Dit betekent luisteren naar Rotterdammers en aanwezig zijn in wijken. Samen met andere overheden, bedrijven en inwoners op tijd actie ondernemen wanneer risico's op de stad afkomen; samen criminaliteit en overlast voorkomen en aanpakken.

Ontwikkelingen om ons heen

De Veiligheidskoers 2023-2027 is geschreven in een tijd van grote wereldwijde gebeurtenissen die van invloed zijn op Rotterdam en haar inwoners. Een oorlog in Europa, een wereldwijde pandemie. Met als een van de effecten meer kwetsbare mensen in en van buiten onze stad, die een veilige haven nodig hebben. Daarnaast zien we dat ontwikkelingen die al langer spelen doorzetten: de samenleving digitaliseert in hoog tempo, de invloed van de onlinewereld op vormen van criminaliteit groeit, het vertrouwen in elkaar en in de overheid staat onder druk en de strijd tegen ondermijning is landelijke prioriteit. In Rotterdam, maar steeds vaker ook online zien we kwetsbare groepen, overlastsituaties en jongeren die worden verleid door criminelen. Het is onze taak om in deze omstandigheden samen met partners en Rotterdammers vooruit te kijken en de veiligheid verder te vergroten.

Ambities bestuursperiode 2022 - 2026

Het coalitieakkoord 2022-2026 (Eén stad) geeft een duidelijke opdracht op het gebied van veiligheid. Zo staat in deze bestuurlijke opdracht dat iedereen in Rotterdam zich veilig moet kunnen voelen, zowel op straat als achter de voordeur. De veiligheid is de afgelopen jaren verbeterd, maar nog te veel Rotterdammers voelen zich niet veilig. Dit vanwege messengeweld onder jongeren, geweld achter de voordeur en verwevenheid van criminaliteit in het dagelijks leven. In het coalitieakkoord staat dat het begaan van strafbare feiten, ongeacht wie wat doet of waar het gebeurt - niet wordt geaccepteerd en wordt aangepakt. Dat de aanpak een goede balans moet zijn tussen preventie en repressie. Dat de problematiek op straat- en wijkniveau de komende jaren centraal staat. In deze veiligheidskoers zijn de ambities uit het coalitieakkoord en de collegedoelstelling voor een veilige stad overgenomen.

Collegedoelstelling (In kader - dikgedrukt)

- *Het college stelt een meetbaar doel: inspanningen zijn erop gericht dat over vier jaar de score op de veiligheidsindex een gemiddelde score laat zien die gelijk of hoger is dan de gemiddelde score in het wijkprofiel van 2022 (110).*
- *De vijf laagst scorende wijken (kwetsbare wijken) op de veiligheidsindex van het wijkprofiel van 2022 (Carnisse, Hillesluis, Tussendijken, Tarwewijk, Lombardijen) laten in 2026 een stijging van ten minste vijf punten zien ten opzichte van 2022.*

Waar staat Rotterdam: Wijkprofiel 2022

Met de tweejaarlijkse monitor van het wijkprofiel peilt en evalueert de gemeente de situatie in de stad en wijken. Voor het meten van de resultaten gebruikt de gemeente verschillende interne en externe bronnen. Denk aan meldingen van inwoners, geregistreerde misdrijven, informatie uit netwerken in de wijk en kennis uit onderzoek.

Het wijkprofiel van 2022 laat een dalende trend zien van klassieke vormen van criminaliteit in Rotterdam zoals diefstal, geweldsincidenten en inbraak. Het meetbare veiligheidsniveau voor de stad als geheel is hoger dan vier jaar geleden in 2018. Tegelijkertijd laat het wijkprofiel zien dat in de kwetsbare wijken het veiligheidsniveau laag is en de veiligheidsbeleving achterblijft. In die wijken ervaren inwoners een minder gevoel van 'samen', en beoordelen zij de kwaliteit van de openbare ruimte slechter.

Verder bouwen aan een veilig Rotterdam met de Veiligheidskoers 2023-2027

Bouwen aan een veilig Rotterdam doen we door veiligheid mee te nemen in onze stedelijke doelstellingen, zoals het bouwen van een nieuwe wijk of winkelstraat. Bouwen aan een veilig Rotterdam betekent een goede balans tussen preventie en repressie: met meer aandacht voor jeugd en kwetsbare doelgroepen; Rotterdammers weerbaar maken en beschermen voor criminaliteit. Met deze uitgangspunten staan de komende jaren vijf veiligheidsopgaven centraal: Bouwen aan veilige wijken, Voorkomen van jeugdcriminaliteit, Bestrijden van ondermijnende criminaliteit, Omgaan met polarisatie en tegengaan van extremisme, Bestrijden van cybercriminaliteit en criminaliteit met grote impact.

Deze vijf opgaven vragen om structurele inzet van gemeente en partners. Opgaven die bij uitstek om een integrale aanpak vragen. Voor iedere opgave staat in de veiligheidskoers beschreven wat het is, waar we voor staan (ambitie) en wat we op hoofdlijnen gaan doen.

Samenwerking is noodzakelijk voor succes

Werken aan de veiligheidsopgaven en met elkaar het juiste doen, betekent dat we intensief moeten samenwerken met anderen. Succesvol handelen bereiken we in veel gevallen niet met veiligheidsmaatregelen, maar wel met bijvoorbeeld het aanpassen van de buitenruimte of het organiseren van hulp voor inwoners. Alleen samen kunnen we verbeteringen voor de stad realiseren die bijdragen aan het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel. Dit doen we in afstemming met veiligheidspartners en andere steden (G4) in Nederland. Met het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) waar een extra pijler 'veiligheid' aan wordt toegevoegd. Door verbinding te leggen met het Rotterdams Klimaatakkoord, zodat ook in die aanpak veiligheid een plek krijgt. Met de komst van Wijk aan zet versterken we de samenwerking met bewoners en ondernemers en benutten we waar mogelijk bewonersinitiatieven. Met maatschappelijke organisaties werken we aan hulp bij problemen zoals armoede, schulden en eenzaamheid. Want deze problemen hebben effect op de veiligheid. Behalve lokale samenwerking zit ook de internationale samenwerking in het DNA

van Rotterdam. We werken samen met steden in Europa en de rest van de wereld om lessen en inzichten te delen. Belangrijke platformen zijn het European Forum for Urban Security (EFUS), het Strong Cities Network (SCN), het Radicalisation Awareness Network (RAN) en Eurocities.

Vervolg en verdere uitwerking van plannen en activiteiten

De Veiligheidskoers 2023-2027 beschrijft de vijf belangrijkste veiligheidsopgaven en bijbehorende ambities voor de komende vier tot vijf jaar van gemeente Rotterdam. De veiligheidskoers geeft richting en beschrijft in grote lijnen hoe en met welke opgave gemeente en partners Rotterdam veiliger maken. Het is belangrijk dat de gemeente plannen kan aanpassen als de stad en de wereld om ons heen verandert.

- ✓ De concrete uitwerking van de opgaven wordt opgenomen in aparte plannen van aanpak. Zodat we wanneer nodig (elk jaar) kunnen bijsturen als de situatie hierom vraagt.
- ✓ We werken met een jaarlijkse agenda die aansluit op de ambities in deze veiligheidskoers. Hierin staan activiteiten die verder gaan dan veiligheid, maar wel een bijdrage leveren aan de veiligheidsopgaven.
- ✓ Ook de wijkraden stellen de komende jaren plannen op. Als de opgaven elkaar raken zorgen we voor verbinding. Stedelijk beleid versterkt op deze manier de aanpak in wijken en goede initiatieven in wijken nemen we op in het stedelijk beleid.

2 Betrokken, zichtbaar en alert

Steeds vaker zijn tegenstellingen in de wereld zichtbaar in het straatbeeld van Rotterdam. Soms zorgen ze verwacht en onverwacht voor onrust, ruzie, geweld of andere onveilige situaties in de straten en wijken van onze stad én in de online leefwereld. Hier goed op voorbereid zijn betekent luisteren en betrokken zijn bij wat speelt in wijken. Zodat we als gemeente op tijd in gesprek zijn en richting kunnen geven wanneer het mis gaat. De komende jaren vergroten we onze zichtbaarheid op straat en samen met veiligheidspartners zorgen we voor een goede voorbereiding op onverwachte gebeurtenissen en crises.

2.1 Aanspreekbare en zichtbare overheid die werkt aan vertrouwen

Het vergroten van het vertrouwen in de overheid, de gemeente Rotterdam en elkaar vormt in veel situaties de basis voor goede samenwerking. De gemeente zet zich in om dit vertrouwen te vergroten door beter bereikbaar te zijn. Duidelijk en begrijpelijk te communiceren over wat we doen en door meer inzicht te geven in de resultaten die we behalen. Onze belangrijkste opgave om het vertrouwen te vergroten, is het meer zichtbaar en aanspreekbaar zijn op straat en in de wijken. Dit doen we met de inzet van meer handhavers en door wijkhubs in te richten waar inwoners hun verhaal kunnen doen en snel contact hebben met de overheid.

In een wijkhub werken professionals en partners samen aan problemen van die wijk. Denk aan accounthouders in wijken, boa's, jongerenwerkers, wijknetwerkers, hulpverleners, politie

en vele anderen. Het is bij uitstek een plek waar Rotterdammers welkom zijn om met professionals te delen wat speelt en wat nodig is in de wijk. Want Rotterdammers en professionals zijn onze ogen en oren op straat en weten welke problemen aandacht nodig hebben en horen de signalen van onvrede het snelst. Hierbij is een wijkgerichte aanpak belangrijk, waarin gemeente, bewoners, maatschappelijke partijen en veiligheidspartners doen wat specifiek voor die wijk nodig is. Met de invoering van Wijk aan Zet en de wijkraden geeft de gemeente hier verder vorm aan. We staan open voor én stimuleren initiatieven van bewoners, ondernemers en organisaties die bijdragen aan een veilige leefomgeving.

Wijkraden

Rotterdam heeft 39 wijkraden met gekozen vertegenwoordigers. De wijkraden vormen een belangrijke spil in nieuwe samenwerking met de wijk. De wijkraad verbindt, onderhoudt en activeert het netwerk in de wijk en vertegenwoordigt de wijkbewoners richting de gemeenteraad. Samen met partners in de wijk, het wijknetwerk (bewoners, ondernemers) geeft iedere wijkraad vorm aan een wijkakkoord. <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/wijkraden/>

2.2 Alert en voorbereid op onverwachte gebeurtenissen

Rotterdam is een veerkrachtige havenstad en laat dit elke dag zien. Een stad met initiatieven van bewoners en bedrijven die bijdragen aan groei en verbinding. Ondanks deze veerkracht laten recente crises in de wereld ook zien dat deze lange tijd effect hebben op de stad en haar inwoners, op de veiligheid en het veiligheidsgevoel.

Waar we voor staan

Snelle ontwikkelingen in digitalisering, meer merkbare effecten van klimaatverandering, de noodzakelijke energietransitie en schaarste van grondstoffen zorgen voor nieuwe risico's. Dit in een stad en land waar de welvaarts kloof groter wordt en het vertrouwen in de politiek, de overheid en elkaar afneemt. Juist in deze complexe omgeving is het belangrijk om als het spannend is met elkaar in gesprek te zijn. En om zo signalen van ongenoegen te delen om samen de negatieve impact op stad en inwoners zo klein mogelijk te houden.

Wat we gaan doen

In de voorbereiding op klassieke rampenbestrijding zoals overstromingen, grote branden en (industriële) ongelukken heeft Rotterdam met een sterke Veiligheidsregio veel ervaring op het gebied van fysieke veiligheid. Bij een ramp of groot ongeluk werken alle partners van de Veiligheidsregio samen in een crisisteam, zowel operationeel als bestuurlijk als dat nodig is. De gemeente is in deze situaties verantwoordelijk voor bevolkingszorg met taken zoals publieksvoorlichting en opvang. En dat de stad weer opkrabbelt, herstelt en het dagelijks leven weer doorgaat in de periode na een ramp. De belangrijkste prioriteiten voor de komende jaren staan op: <https://www.beleidsplanvrr.nl/>

Wanneer een ramp achter ons ligt zijn we als gemeente verantwoordelijk voor het organiseren van de nase en nazorg. Denk aan het organiseren van psychosociale hulp of zorgen voor

herstel. De COVID-19-pandemie en opvang van Oekraïense vluchtelingen laten zien dat deze opgave sterk is gegroeid én voor lange tijd onze inzet kan vragen. Met de komst van de nieuwe typen crises (bijvoorbeeld cyber en klimaat) is gemeentelijke nazorg belangrijker dan ooit, omdat de effecten vaak onbekend zijn of veel langer aanhouden. Dit vraagt om een flexibele en stevige gemeentelijke crisisorganisatie die hierop voorbereid is.

Met de gezamenlijke inzet van bewoners en bedrijven, gemeentelijke diensten, de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR), politie, DCMR Milieudienst Rijnmond, Havenbedrijf en maatschappelijke organisaties worden de negatieve effecten op stad en inwoners zo klein mogelijk gehouden. In een gezamenlijke voorbereiding actualiseren we onze plannen en stemmen inzet daarop af. Hierbij hebben we de komende periode extra aandacht voor (online aangewakkerde) openbare ordeverstoringen en de voorbereiding op nieuwe crisistypen.

Aandacht voor openbare orde in een online en offlinewereld

Steeds vaker spelen sociale media zoals online chat-groepen een rol bij het ontstaan van incidenten tussen mensen of groepen in de stad. Denk aan het oproepen van relschoppers, het opruien of bedreigen van bepaalde groepen en het verstoren van een vreedzame demonstratie. Samen met politie, partners en het Openbaar Ministerie zetten we in op meer zichtbare professionals van de overheid in de stad en online. Met als doel het tijdig herkennen van signalen en in gesprek blijven met inwoners en het ontwikkelen van maatregelen voor de onlinewereld.

Vorbereid op nieuwe typen crises

Nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen of dreigingen ergens anders in de wereld kunnen leiden tot een crisis in Nederland of Rotterdam. Na onze ervaringen met de COVID-19-pandemie blijft het noodzakelijk om goed voorbereid te zijn op de nieuwe en ongekende crises: van medisch tot maatschappelijke ontwrichting tot de gevolgen van een cyberaanval. De gemeente en veiligheidspartners werken daarom aan het doorleven van verschillende scenario's. Met als doel om een eventuele crisis tijdig te herkennen en de negatieve effecten ervan te verkleinen. Dit doen we samen met (landelijke en regionale) partners.

3 Bouwen aan veilige wijken

Bouwen aan veilige wijken heeft prioriteit. Hoe bewoners veiligheid ervaren in wijken en op straat zijn te koppelen aan verschillende situaties. Incidenten met personen die verward of onbegrepen gedrag vertonen, geweld achter de voordeur, rommel op straat de omgang met elkaar en de ervaren woon- en/of verkeersoverlast. Allemaal situaties of incidenten die de veiligheid van Rotterdammers in wijken raken. Maar ook andere factoren zoals leeftijd, gezondheid, sociale zekerheid, de kwaliteit van de buitenruimte, het vertrouwen in politiek en berichtgeving in media zijn van invloed op de veiligheid in wijken en de ervaren veiligheidsbeleving van bewoners.

Waar we voor staan

De gemeente Rotterdam heeft twee ambities voor de opgave verder bouwen aan veilige wijken. 1) We versterken de samenwerking tussen zorg en veiligheid en nemen sneller en meer maatregelen voor preventie om erger te voorkomen. 2) We investeren samen met partners en bewoners in verschillende maatregelen die bijdragen aan het vergoten van de veiligheidsbeleving. We gebruiken bestaande middelen en instrumenten, maar we gaan ook op zoek naar nieuwe manieren om met elkaar te werken aan het ervaren gevoel van veiligheid.

Wat we gaan doen

Omdat de problemen en ook de kracht van een wijk, per wijk sterk van elkaar verschillen doen we dit opgave- en wijkgericht. We werken samen met bewoners en organisaties aan de problemen van een wijk. We bespreken de voorgestelde aanpak of maatregelen met bewoners en/of vertegenwoordigers van de wijkraad. In dit hoofdstuk staan een aantal van de belangrijkste maatregelen, instrumenten of samenwerkingsverbanden die de gemeente, partners en bewoners kunnen gebruiken.

3.1 Versterken van samenwerking tussen zorg en veiligheid

Samen met zorgpartners willen we op tijd ingrijpen met het bieden van zorg of hulp en met betrokkenen zoeken naar een passende oplossing. Hiermee willen we voorkomen dat een deel van de mensen die zorg nodig heeft in een onveilige situatie terechtkomen. We zetten daarom fors in op het versterken van de samenwerking tussen professionals in de zorg en veiligheid in de wijk. In de aanpak maken we bewuste keuzes. Dit doen we door extra aandacht te hebben voor kwetsbare wijken en kwetsbare bewoners met een opeenstapeling van problemen. Problemen op het gebied van wonen, werk, inkomen, opvoeding, onderwijs, leefbaarheid en gezondheid. Instrumenten, samenwerkingsverbanden en aanpakken die we inzetten:

Het regionale Samenwerkingsverband zorg en veiligheid

Soms stapelen problemen van bewoners zich op en zien we zowel zorg- als veiligheidsproblemen. Denk aan psychische klachten, een verstandelijke beperking, een verslaving of falende integratie. De mensen die hier mee te maken hebben lopen een groter risico om slachtoffer of dader te worden van criminaliteit en kunnen soms overlast veroorzaken. En wanneer een situatie uit de hand loopt, kan er gevaar zijn voor henzelf, hun gezin of omgeving. In die gevallen willen we op tijd (helpende) maatregelen nemen. De gemeente versterkt daarom de samenwerking tussen veiligheid en hulpverlening (zorg). Een belangrijk samenwerkingsverband op regionaal niveau waarmee we dit doen is het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond (ZVHRR). In het ZVHRR zoeken de professionals op het gebied van zorg en veiligheid een blijvende oplossing voor betrokkenen.

<https://www.zorgenveiligheidshuizen.nl/>

Het lokale samenwerkingsverband Zorg en Veiligheid

Naast een regionale aanpak beginnen we in 2023 met een nieuwe lokale aanpak met zorg- én veiligheidspartijen. Deze aanpak heet Lokale Samenwerking Zorg en Veilig (LSZV) en is speciaal voor Rotterdammers die niet terecht kunnen bij het regionale Zorg- en Veiligheidshuis, omdat hun situatie (nog) niet dusdanig complex, risicovol en/of vastgelopen is. De lokale aanpak helpt om sneller preventief te handelen en ergere problemen te voorkomen.

De aanpak personen met verward of onbegrepen gedrag

Personen met een psychische aandoening, verslaving en/of ander gedragsprobleem kunnen soms de grip op het leven (tijdelijk) kwijtraken. Dat kan zich uiten in verward of onbegrepen gedrag op straat. Goede zorg voor deze mensen is een vereiste. Zorg bij psychische problemen en passende begeleiding bij schuldhulpverlening, huisvesting, werk en dagbesteding. De gemeente wil deze groep sneller helpen, ook omdat de politie al jaren een sterke toename ziet. Dit doen we door een effectievere opvolging te organiseren met als doel dat de situatie niet escaleert en een deel van deze groep niet in aanraking met politie en justitie komt.

<https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/zorgen-om-een-ander/>

De aanpak huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld

Geweld achter de voordeur heeft een enorme impact op slachtoffers en hun omgeving. Deze vorm van geweld is een speerpunt van justitie, politie en daarmee ook voor gemeente Rotterdam. We helpen onze partners in het voorkomen en bespreekbaar maken van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld. Dit doen we met voorlichting. Met het stimuleren van het maatschappelijk debat en met onderzoek. Als het toch gebeurt, dan zetten we in op signalering en het stoppen van geweld. Ook bieden we hulp en ondersteuning aan slachtoffer(s) en dader.

<https://centrumhuiselijkgeweldkindermishandelingrotterdamrijnmond.nl/>

De aanpak nazorg na detentie ter voorkoming van herhaling

Jaarlijks komen circa 2.100 Rotterdammers uit detentie. Zo'n 40% van hen kampt met een (licht) verstandelijke beperking. De gemeente heeft daarom aandacht voor het succesvol reintegreren in de samenleving van alle ex-gedetineerden. Met als doel het voorkomen van terugval in crimineel gedrag. De gemeente helpt deze groep met vinden van passend werk of dagbesteding en biedt hulp bij schulden en het vinden van huisvesting.

3.2 Vergroten van veiligheid en veiligheidsbeleving in wijken

De veiligheid in Rotterdam neemt al jaren toe, maar toch wordt dit niet altijd zo ervaren. Om te onderzoeken wat nodig is voor het vergroten van de veiligheidsbeleving van Rotterdammers zijn we gestart met een onderzoek in Beverwaard en Pendrecht. Daar hebben bewoners, gemeente, ondernemers, politie, woningcorporaties, wijkraden en wijkorganisaties met elkaar vastgesteld welke problemen opgelost moeten worden om de veiligheidsbeleving te vergroten. Vaak ligt de oplossing niet bij veiligheid, maar in het organiseren van contact of het

oplossen van een overlastsituatie. Denk aan het werken met buurtmoeders om de veiligheidsbeleving onder jongeren te vergroten. Of verbeteringen in de openbare ruimte op plekken waar ouderen zich onveilig voelen. De gemeente gebruikt de inzichten en lessen die zijn opgehaald om de komende jaren in meer wijken de veiligheidsbeleving van Rotterdammers te vergroten. Hierbij maken we gebruik van en werken we met:

Vergroten meldingsbereidheid en meer zicht op wijken en pleinen

We zetten in op het verhogen van meldingen en het sneller vaststellen van misstanden in de wijk. Want woonoverlast, woon- en adresfraude, leegstand en uitbuiting van huurders heeft grote impact op de veiligheid. Dit doen we met het organiseren van buurtpreventieteams en het versterken van de pleinenaanpak waarbij ook de sociale samenhang van bewoners rondom en in de buurt van een plein wordt vergroot. En wanneer nodig, nemen we maatregelen zoals het inzetten van cameratoezicht, mosquitos, extra handhaving of handhavingsacties samen met onze veiligheidspartners.

Het versterken van de samenwerking met de gemeenschap

Voor een succesvolle aanpak werken we als gemeente samen met de verschillende gemeenschappen in onze stad. Deze netwerken van bewoners en organisaties zijn cruciaal om veiligheidsproblemen integraal en duurzaam op te lossen. Met de komst van de wijkraden heeft Rotterdam er 39 gemeenschappen bij waarmee we intensief gaan samenwerken. Daarnaast maken we gebruik van bewonersinitiatieven, houden we straatgesprekken en stellen we in een aantal wijken samen met bewoners een actieplan op. Wanneer de wijkveiligheid onder druk staat, bijvoorbeeld door een incident, beginnen we bij onze gemeenschappen (Denk aan: Stichting Stop Overlast in Kralingen, Buurtpreventieteams, ondernemersverenigingen, Onwijze moeders en Buurtvaders, Young010, Stichting de moeder is de sleutel en vele anderen). We maken een gezamenlijke analyse van het probleem en de oplossing.

Zicht op EU-arbeidsmigranten

De komende vier jaar gaan we verder met het actieprogramma EU-arbeidsmigranten. Met de aanpak verbetert de gemeente het zicht op het aantal EU-arbeidsmigranten en willen we de positie van EU-arbeidsmigranten in de Rotterdamse samenleving versterken. Met de aanpak werken we aan leefbare wijken voor zowel EU-arbeidsmigranten als andere bewoners.

<http://www.rotterdam.nl/euarbeidsmigranten>

Het aanpakken van woonoverlast

Veilige wijken zijn wijken waar Rotterdammers veilig en onbekommerd wonen. Het aanpakken van woonoverlast staat nooit op zichzelf. De gemeente en ketenpartners, waaronder politie, corporaties en particuliere verhuurders, werken met elkaar samen. Zij zetten diverse instrumenten in om de woonoverlast te stoppen. De komende jaren zet de gemeente in op het binden van nog meer particuliere verhuurders aan deze samenwerking.

Hierbij investeert de gemeente onder andere in extra toezicht en handhaving rond studenten(woon)overlast in de wijk Kralingen.

Het aanpakken van verkeersasocialen

Al jaren is het tegengaan van asociaal verkeersgedrag belangrijk. Samen met partners worden maatregelen genomen, zowel preventief als repressief. Denk aan het verlagen van de snelheid, het afzetten van straten en handhaving door boa's en politie en de inzet van (mobiele) camera's. Toch worden inwoners geconfronteerd met asociale weggebruikers. In 2023 starten we met het versterken van onze aanpak verkeersasocialen. Dat doen we in samenhang met andere aspecten. Want dit probleem gaat over de openbare ruimte, gedrag van mensen en duidelijke handhaving. Daarom combineren we in de nieuwe aanpak maatregelen die elkaar versterken. Denk aan fysieke maatregelen (snelheidsremmers), circulatiemaatregelen (autostromen in de stad), het werken aan gedragsbeïnvloeding (gesprek met overlastgevers, campagnes), intensievere handhaving en het uitbreiden van bestuursrechtelijke mogelijkheden bij een overtreding (in beslag nemen van een voertuig). Ook werken we aan het slim inrichten van de buitenruimte.

Met bevoegdheden en bestuurlijke maatregelen

De lokale overheid kan met bevoegdheden en bestuurlijke maatregelen onveilige situaties snel aanpakken. Bijvoorbeeld door een woning te sluiten waar in drugs wordt gehandeld. De komende periode werken we met het Rijk aan de uitbreiding van bevoegdheden en bestuurlijke maatregelen. We zetten in op het strafbaar stellen van straatintimidatie en we onderzoeken maatregelen die we kunnen nemen om veiligheidsvraagstukken in de online leefwereld effectiever aan te pakken. Bij het nemen van een bestuurlijke maatregel wegen we de zorgsituatie van de betrokken persoon en/of het betrokken gezin mee. Met als doel een effectief en evenredig besluit te kunnen nemen. Want daders zijn soms ook slachtoffer. Of de straf of maatregel draagt niet bij aan een lange termijn oplossing.

Met stadsmariniers

Soms heeft de aanpak of een probleem in een wijk een extra zet nodig. Stadsmariniers schakelen tussen de gemeente en de straat en andersom. Met stadsbestuur, organisaties, bewoners en ondernemers. Met gezag van burgemeester of wethouder en alleen als een bestaande aanpak onvoldoende werkt. De inzet is afhankelijk van de situatie. Het werk van een stadsmarinier ligt op het grensvlak van veiligheid, de buitenruimte en het sociaal domein.
<https://www.rotterdam.nl/bestuur-organisatie/stadsmariniers/>

4 Voorkomen jeugdcriminaliteit

Rotterdam is een aantrekkelijke stad voor jonge mensen. Er is een rijk uitgaansleven, er vinden veel evenementen plaats en er zijn drukke winkelgebieden. Veel jongeren maken gebruik van de mogelijkheden van Rotterdam en zorgen voor een energieke sfeer. Bijna een

derde van de Rotterdamse bevolking is jonger dan 27 jaar. Het overgrote deel van de Rotterdamse jeugd groeit veilig, kansrijk en gezond op.

Waar we voor staan

Over een deel van de jongeren hebben we als gemeente zorgen. Deze groep zogenoemde risicojongeren heeft niet alleen een grotere kans op schooluitval of dakloosheid, maar ook om strafbaar gedrag te vertonen. Denk aan overlastsituaties, maar ook aan de toename van wapengeweld of de betrokkenheid bij internationale drugshandel. Minder zichtbaar, maar niet minder verontrustend is de betrokkenheid van onze jeugd bij verschillende vormen van cybercriminaliteit.

Online jeugdcultuur

Binnen de jeugdcultuur in Rotterdam bestaan verschillende risicovolle elementen die crimineel gedrag versnellen. Een hiervan is het gebruik van sociale media, waarmee een nieuwe dimensie is ontstaan. Denk aan het maken van filmpjes die geweld verheerlijken en die worden gedeeld op sociale media. De verheerlijking van geweld in de jeugdcultuur zorgt in een aantal gevallen voor een gevoel van onveiligheid in de buurt én in de scholen. Ook bedreigingen vinden niet meer één op één op straat plaats, maar onder het oog van honderden tot duizenden toeschouwers op platformen als Instagram en Snapchat.

Hotspots in de jeugdaanpak

Rotterdam heeft een aantal hotspots voor jeugdcriminaliteit. In Charlois, Feijenoord, IJsselmonde, Centrum en Delfshaven zijn meer incidenten van ernstige vormen van jeugdcriminaliteit, zoals drugshandel, excessief geweld en wapenbezit. De meeste risicojongeren wonen in de meest kwetsbare wijken. Deze jongeren kampen vaak met een opeenstapeling van problemen.

Wat we gaan doen

De gemeente investeert fors in het versterken van de aanpak van jeugdcriminaliteit en ontwikkelt meer preventieve maatregelen. Het doel is om te zorgen dat een nieuwe generatie Rotterdammers zo veilig mogelijk opgroeit en minder jongeren in aanraking komen met politie en justitie. Met de jeugdaanpak willen we jongeren weerbaar maken voor de verleidingen van de straat. Dit betekent dat we meer inzicht nodig hebben in de leefwereld van jongeren, een wereld die zich vaak online afspeelt. En dat we aandacht moeten hebben voor persoonlijke kenmerken, zoals een licht verstandelijke beperking of een complexe relatie tussen dader- en slachtofferschap.

Naast deze aandacht voor preventie zetten we fors in op jongeren die (voor het eerst of juist vaak) met politie in aanraking komen. Dat doen we in samenwerking met politie en justitie, want crimineel gedrag moet passend worden gestraft. Het doel van de aanpak Voorkomen

jeugdcriminaliteit is werken aan een effectieve balans tussen preventie en repressie. Hierbij maken we gebruik van:

Grenzenstellend jongerenwerk

Met de aanpak gaan we verder met waarin we de afgelopen jaren hebben geïnvesteerd. We zetten steviger in op jongerenwerk waarbij we een groter deel van de capaciteit van jongerenwerkers inzetten voor grenzenstellend jongerenwerk. De jongerenwerkers zijn daar waar de jongeren ook zijn, op straat, online en in scholen.

Groepsaanpak overlastgevende jeugdgroepen

In een aantal wijken werken we met een groepsaanpak van overlastgevende jeugdgroepen. Deze aanpak is een samenwerking tussen de gemeente, de politie, het Openbaar Ministerie en stichting Jongerenwerk op Zuid (JOZ). Het doel is om deze aanpak de komende periode uit te breiden. First offenders krijgen naast straf ook zorg, én we maken jongeren en hun omgeving weerbaar tegen de verleidingen van (georganiseerde) criminaliteit.

Vroegsignalering en versterken van samenwerking met scholen

Voorkomen dat kinderen op latere leeftijd in de criminaliteit terechtkomen, begint al op basisscholen. Dit doen we met gezinscoaching en alleen in situaties waarbij sprake is van een verstoorde sociale ontwikkeling. En natuurlijk in goed overleg met ouders en leerkrachten. Hiernaast werken we sinds 2019 al samen met het onderwijs om de sociale veiligheid in en om de school te versterken. Met als doel een veilige omgeving voor leerlingen en docenten en het kunnen bieden van optimaal onderwijs. Dit doen we met de politie en met jongerenwerk. We maken gebruik van een actieplan met maatregelen gericht op het vergroten van de sociale veiligheid in en om de school. De komende periode onderzoeken we met schoolbesturen hoe we deze aanpak de komende jaren kunnen versterken.

Themagerichte acties (wapens en drugs)

De gemeente zet in op het tegengaan van messen- en wapenbezit onder jongeren en daarmee het stoppen van de toename van geweld onder jongeren. We bieden hulp aan jongeren met gedragsproblemen of die geen passende (vrije)tijdsbesteding hebben. Naast inzet in wijken en op scholen, werken we met communicatie aan gedragsverandering. De gemeente gaat door met de boodschap 'Rotterdam Drugsvrij' en campagnes specifiek gericht op geldezels, wapen- en messengeweld, uithalers en over de risico's van snel geld. Ook zetten we positieve rolmodellen op een voetstuk en laten we de negatieve gevolgen zien die criminaliteit kan hebben op het leven van jongeren en familie.

Het creëren van zicht op en contact met kwetsbare en risicojongeren

De gemeente wil meer inzicht krijgen in de risico's van de straatcultuur onder jongeren in de stad. Daarom brengen we een aantal oorzaken van gewelddadig gedrag van jongeren in beeld. Denk aan de relationele achtergrond, sociale media, sociale groepsdynamiek, normen en waarden. Het doel is om beter te begrijpen wat er speelt, welke oorzaken ten grondslag

liggen aan jeugdcriminaliteit en hoe we als gemeente moeten reageren. Wat in Rotterdam extra opvalt is het toenemende aantal jongeren dat haventerreinen binnendringt op zoek naar cocaïne in zeecontainers. De zogenaamde uithalers zijn regelmatig jonge jongens, soms niet ouder dan 15 jaar. Daarom gaan we de strijd aan met criminele netwerken die deze jongeren verleiden.

Stevige gezamenlijke aanpak criminele jongeren met partners en ouders

De gemeente heeft een regierol in het snel stevig en passend optreden tegen jongeren met crimineel gedrag. De grootste investering doen we in het ontwikkelen van een wijkgerichte en persoonsgerichte aanpak. Hierbij maken we meer gebruik van onze gemeentelijke verantwoordelijkheden op het gebied van zorg en ondersteuning. Zoals met de aanpak nazorg na detentie: een intensieve coaching voor alle jongeren die uit detentie komen. In onze aanpak hebben we ook aandacht voor de rol van ouders (verzorgers). De relatie tussen kind en ouders is sterk. Regelmatig zien we dat ouders ondersteuning nodig hebben in het voorkomen van overlastgevend en delinquent gedrag van het kind. Uit onderzoek en ook uit praktijkvoorbeelden blijkt dat ouders vaak de sleutel zijn voor positieve gedragsverandering. Dit is niet makkelijk en soms vanuit de rol van de gemeente ook complex. Samen met onze zorgpartners hebben we de ambitie om de komende jaren meer aandacht te besteden aan deze vorm van preventie en escalierend gedrag van kinderen te voorkomen.

5 Bestrijden ondermijnende criminaliteit

De gemeente werkt aan een veilig, eerlijk, maatschappelijk integer, rechtvaardig en weerbaar Rotterdam. Toch kent Rotterdam veel vormen van ondermijnende criminaliteit. Het voorkomen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit vraagt een lange adem en samenwerking binnen en buiten de gemeente, met zowel publieke als private partners. Voor het bestrijden van ondermijning zetten we onder andere in op meer handhaving op straat, een intensieve samenwerking met opsporingspartners en justitie én zorgen we voor bewustwordingstrajecten met een preventieve werking.

Waar we voor staan

De krachten bundelen is noodzakelijk in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Gemeente Rotterdam controleert, handhaaft, faciliteert, coördineert, agendeert en brengt kennis, informatie en capaciteit bij elkaar. Ook beschikt de burgemeester over een aantal bevoegdheden die hij kan toepassen om de openbare orde te herstellen en het woon -en leefklimaat van Rotterdammers te beschermen. Dankzij aanwezigheid in de haarvaten van Rotterdam zien en horen we veel. We versterken de komende jaren onze aanwezigheid en vergroten de samenwerking met bedrijven en brancheverenigingen. We zorgen voor kennisoverdracht binnen en buiten de gemeente om signalen van ondermijning te herkennen en op de juiste plek te laten landen. We stimuleren positieve ontwikkelingen en maken samen met het onderwijs jongeren weerbaar. Daarmee doet de gemeente ook een beroep op partners én bewoners bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

De gemeente zet zich in om bewoners en ondernemers weerbaarder te maken tegen de verleidingen of de druk van ondermijnende criminaliteit. Want ondermijnende criminaliteit beschadigt onze samenleving. Thema's als vastgoed met malafide eigenaren, mensenhandel, drugscriminaliteit en digitale criminaliteit blijven aandacht krijgen. Maar ook nieuwere fenomenen als ondermijnende criminaliteit door kwaadwillende zorgondernemers. De gemeente richt zich de komende jaren ook op malafide uitzendbureaus en het voorkomen dat Europese arbeidsmigranten slachtoffer worden van arbeids- of huisvestingsuitbuiting. Hierbij zorgen we dat ook de gemeente zelf weerbaar is en signalen van ondermijning door medewerkers die in aanraking komen met aanvragen of vergunningen tijdig worden herkend.

Aanpakken die werken in een pilot of in één wijk, ontwikkelen we verder en voor andere delen van de stad en haven. Om hierin de juiste keuzes te maken werkt de gemeente samen met partners uit de justitiële, bestuurlijke en fiscale keten samen als één overheid. De komende jaren vergroten we nadrukkelijk de samenwerking met private partners (bedrijven). Naast repressie, toezicht en handhaving, richten we ons de komende jaren op duurzame oplossingen. Waarbij we kijken naar de ontwikkelingen van de stad op het gebied van economie, wonen, werken en armoede.

5.1 Bestrijden van ondermijning in de stad

We pakken ondermijnende criminaliteit wijkgericht aan en op basis van thema's. Die zijn onder andere gericht op drugscriminaliteit, mensenhandel en vastgoedcriminaliteit. We geven prioriteit aan gebieden met veiligheidsproblemen zoals de haven, Rotterdam-Zuid, Delfshaven en winkelgebieden of straten waar verschillende verschijningsvormen van ondermijning bij elkaar komen.

Wat we gaan doen

De ondermijningsaanpak bestaat uit vier pijlers: signaleren, stimuleren, voorkomen én aanpakken. De komende jaren doen we meer op het gebied van preventie. We onderzoeken bijvoorbeeld waarom een deel van de Rotterdammers verleid wordt tot ondermijnende criminaliteit. De gemeente en partners kijken breed en bestrijden niet alleen het fenomeen, maar stimuleren ook positieve ontwikkelingen. We kijken breder en betrekken partners om gezamenlijk tot een structurele en integrale aanpak te komen, zoals de alliantie Hand in hand op de Beijerlandselaan en Groene Hilledijk.

Het aantal mensen dat vatbaar of kwetsbaar is voor ondermijnende criminaliteit is door de verschillende crises groter geworden. Daarom hebben we behalve voor drugs, bijzondere aandacht voor (online) mensenhandel, kwetsbare jeugd en branches die in de huidige economische tijden onder zware druk staan.

Met gezamenlijke acties en interventies

De gemeente blijft zichtbaar en actiegericht met partners (onder andere politie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst, de FIOD, het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), woningbouwcorporaties, Nederlandse Vereniging Geld Transactie Kantoren)

aanwezig in de wijken. We gaan onverminderd en sterker door met het mogelijk maken van bestuursrechtelijke interventies waaronder het afpakken van geld van criminelen en het sluiten van (drugs)panden. Daarnaast sluiten we aan bij integrale acties van de politie waarbij we verschillende overheden (zoals Belastingdienst en Douane) betrekken. Elke partner controleert vanuit de eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Ook voeren we samen met partners integrale controles uit in de winkelstraten, wijken en op bedrijventerreinen. Hiermee versterken we onze informatiepositie én zijn we zichtbaar aanwezig in de wijken. We hebben oog voor het effect van onze acties en interventies op kwetsbare personen en houden er rekening mee dat dader- en slachtofferschap soms in elkaar overlopen. We vergroten de aanwezigheid van handhavers in wijken die dit herkennen. Dankzij een wijziging van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen openbaar bestuur (Bibob) zijn de mogelijkheden van de gemeente en partners verruimd om het Bibob-instrument toe te passen. De komende periode kijkt de gemeente daarom opnieuw naar een passende en effectieve inzet van de Wet Bibob in Rotterdam.

5.2 Bestrijden van ondermijning in de haven

Rotterdam vormt als grootste haven van Europa met een hoogstaande infrastructuur, een belangrijk internationaal knooppunt en één van de belangrijkste toegangspoorten van goederen naar Europa. De keerzijde is dat de haven hiermee ook een aantrekkingskracht heeft voor allerlei vormen van criminaliteit. De Rotterdamse haven vormt één van de belangrijkste logistieke knooppunten voor de invoer en doorvoer van cocaïne. Criminelen zetten medewerkers in de haven onder druk om mee te werken aan de drugssmokkel. De excessen van de drugscriminaliteit zijn op straat te zien in de vorm van ripdeals, liquidaties en schietpartijen.

In het bestrijden van ondermijnende criminaliteit in de haven werkt de gemeente samen met onder andere de Zeehavenpolitie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst, de FIOD het RIEC en de Douane. Maar ook met (internationaal opererende) bedrijven en andere (semi-) private partijen zoals het Havenbedrijf Rotterdam en Deltalinqs. Zij zijn werkzaam in de Rotterdamse haven en ervaren de overlast van drugscriminaliteit aan den lijve. Er is dus een gezamenlijk belang bij het voorkomen en tegengaan van drugscriminaliteit in de haven.

De haven van 2027:

De Rotterdamse haven staat voor eerlijke, internationale handel, waar geen ruimte is voor drugscriminaliteit, corruptie en onveiligheid. Rotterdam heeft in 2027 een havengebied dat minder aantrekkelijk is voor drugscriminaliteit, met hogere (innovatieve) barrières en intensievere samenwerking met bedrijven in de haven. Niet alleen vanuit een veilig perspectief wordt samengewerkt, maar ook vanuit het perspectief van een betrouwbare en economisch gezonde haven. Een havengebied waar de overheid en de bonafide bedrijven de baas zijn en iedereen die in de haven werkt zich veilig voelt. Een weerbare, integere en veilige haven.

Wat we gaan doen

Drugscriminaliteit in de haven is niet alleen een Rotterdams probleem. De in- en uitvoer van verdovende middelen - en de criminaliteit die hiermee gepaard gaat - houdt zich niet aan de stads- en landgrenzen. Samen met andere Europese havens, zoals Antwerpen, gaan we meer werken aan een gelijk speelveld, zodat drugscriminaliteit kan worden aangepakt en de Rotterdamse haven haar goede concurrentiepositie behoudt.

Met een nieuwe gezamenlijke aanpak

De gemeente Rotterdam, het Openbaar Ministerie, politie en Douane hebben in 2019 opdracht gegeven voor het opstellen van een gezamenlijke aanpak met als doel om de ondermijnende criminaliteit in de haven aan te pakken.

Met internationale samenwerking en barrières

Gemeente Rotterdam en partners willen landen waar drugs worden geproduceerd, zoals Colombia, helpen zodat drugs bij de bron worden tegengehouden. Dit noemen we het 'internationaal offensief'. Daarnaast werpen we barrières in de haven zelf op. Dit betekent dat toezicht en handhaving wordt versterkt met uitbreiding van capaciteit van Douane en politie. Tegelijkertijd vergroten we de weerbaarheid van havenpersoneel en delen we kennis over hoe ondermijning te herkennen. Samen met de veiligheidspartners zetten we in op het aanpakken en in kaart brengen van criminele netwerken, belangrijke locaties en facilitators, afpakken van crimineel vermogen en de (innovatieve en technische) opsporing van drugs in het gebied. Om te voorkomen dat (Rotterdamse) jongeren kiezen voor een criminele carrière als uithaler zetten we in op preventieve interventies. Maar ook het aanpakken en strafbaar stellen van uithalers heeft onverminderd onze prioriteit.

6 Omgaan met polarisatie en tegengaan van extremisme

Polarisatie, radicalisering en extremisme zijn ingewikkelde fenomenen die al dan niet zichtbaar kunnen broeien in Nederland, in Rotterdam en in de online leefwereld. In Rotterdam zien we soms gespannen verhoudingen door de impact van (inter)nationale en lokale gebeurtenissen. Anti-institutionele sentimenten en maatschappelijk ongenoegen zijn de afgelopen tijd zichtbaarder geworden. Het vertrouwen in de overheid daalt, er zijn gevoelens van machteloosheid en niet gehoord worden. Dit kan tegenstellingen in de maatschappij vergroten en leiden tot problematisch of extremistisch gedrag.

6.1 Polarisatie en maatschappelijk ongenoegen

Vanuit de gemeente willen we samen met veiligheidspartners voorkomen dat polarisatie doorslaat naar onrust, openbare ordeverstoringen of extremisme. Naast polarisatie zien we een afnemend vertrouwen in de overheid en de lokale politiek. Dit wantrouwen richt zich vaker op instituties, gezagsdragers en mensen met een publieke taak. In sommige gevallen leidt dit tot bedreiging, geweld of grootschalige incidenten zoals rellen. Sociale media en online platformen spelen een grote rol, bijvoorbeeld bij het delen van negatieve ervaringen.

Maar ook bij verspreiding van desinformatie, complottheorieën en het aanjagen van ordeverstoringen.

Polarisatie wat is het? Polarisatie is toenemend wij-zij denken en onderdeel van een democratische samenleving. Het kan constructief zijn wanneer het maatschappelijke veranderingen, zoals emancipatie, in gang zet. Het is niet nodig om die vorm van polarisatie te bestrijden. Echter bij sommige maatschappelijke discussies of conflicten kunnen tegenstellingen zodanig verscherpen dat er geen mogelijkheid meer is voor het gesprek. In die gevallen kan polarisatie leiden tot veiligheidsincidenten. Bijvoorbeeld als een online ruzie uitmond in fysiek geweld of wanneer polarisatie een voedingsbodem wordt voor radicalisering en extremisme.

Waar we voor staan

Rotterdam wil een stad zijn waar bewoners en bezoekers zich welkom, thuis en veilig voelen. Het ontspannen met elkaar samenleven binnen de bescherming én de grenzen van de wet is waar Rotterdam voor staat. Als gemeente kunnen we spanningen, onrust en tegenstellingen in de samenleving niet altijd tegengaan. Wel kunnen we op de hoogte zijn van wat er speelt in de stad en samen met onze partners de juiste inzet bepalen. De rol van de gemeente is om het goede gesprek te faciliteren of te begeleiden. Als grenzen worden overschreden corrigeren we. Tegelijkertijd moeten we voorkomen dat we zelf (onbedoeld) tegenstellingen vergroten en moeten we werken aan herstel van vertrouwen als dit is geschaad.

Wat we gaan doen

In de aanpak van polarisatie werken we samen met partners uit het sociale domein, veiligheidsdomein en het maatschappelijk middenveld, zoals maatschappelijke, levensbeschouwelijke en culturele organisaties. We willen sneller op de hoogte zijn als er spanningen zijn of onrust kan ontstaan in Rotterdam. De gemeente adviseert over omgaan met polarisatie en versterkt zo de deskundigheid van partners. Binnen de gemeente zijn verschillende afdelingen bij de aanpak betrokken.

Lezen van de stad

Het is van belang om te weten wat er in de stad speelt. We willen luisteren naar de stad, Rotterdammers serieus nemen en de stem van alle Rotterdammers waarderen. Het 'lezen van de stad' doet Rotterdam door op verschillende manieren voeling te houden met de samenleving. We maken gebruik van (wetenschappelijke) inzichten en mediaberichten. De komende vier jaar betrekken we de stad meer in al haar diversiteit. Dit doen we via organisaties, betrokken Rotterdammers, bestaande netwerken van professionals in de wijken en met het organiseren van bijeenkomsten.

Ondersteuning van professionals

Veel ambtenaren hebben dagelijks contact met bewoners en ondernemers in de stad. Het is belangrijk dat zij weten wat polarisatie is, hoe ze het kunnen herkennen en wat ze kunnen

doen om niet zelf onbedoeld tegenstellingen te vergroten. Daarom geven we ambtenaren en partners meer kennis over polarisatie door verschillende kennisbijeenkomsten en producten. Ook ontwikkelt de gemeente handvatten voor collega's en professionals wanneer zij te maken krijgen met gepolariseerde situaties.

6.2 Extremisme en radicalisering

We spreken van extremisme wanneer personen of organisaties vanuit een ideologisch motief bereid zijn in ernstige mate de wet te overtreden of activiteiten te verrichten die de democratische rechtsorde ondermijnen. We willen extremistische gedragingen voorkomen en tegengaan. Hierbij richten we ons op alle vormen van extremisme. Van rechts- tot linksextremisme, religieus extremisme en anti-institutioneel extremisme (waar anti-overheidsextremisme onderdeel van uitmaakt).

Wat we gaan doen

De gemeente heeft een cruciale rol in het tegengaan van radicalisering en het verminderen van dreiging die uit kan gaan van extremistische personen. Het Rijk ondersteunt gemeenten om invulling te geven aan hun regierol. We richten ons op preventie en signalering. De gemeente organiseert activiteiten die de weerbaarheid en veerkracht van Rotterdammers vergroot. Voor geradicaliseerde personen die zorgwekkend gedrag vertonen en/of geweld goedkeuren, richten we met zorg- en veiligheidspartners een persoonsgerichte aanpak in.

Vergroten van weerbaarheid

De gemeente versterkt de inclusieve samenleving en vergroot de weerbaarheid van Rotterdammers. We zetten interventies in gericht op identiteitsvorming, zelfverwezenlijking, bespreekbaar maken van gevoelige onderwerpen, opvoedvaardigheden, democratische vorming en mediawijsheid. We werken samen met partners waaronder levensbeschouwelijke organisaties. We sluiten aan bij programma's en interventies zoals de aanpak tegen racisme en discriminatie, het (preventief) jeugdbeleid, inclusief samenleven en burgerschap.

Zorgen voor deskundigheidsbevordering

Veel professionals hebben contact met Rotterdammers. Zij spelen een belangrijke rol in het tegengaan en voorkomen van radicalisering. Juist deze groep kan zorgelijke ontwikkelingen signaleren, gesprekken hierover aangaan en indien nodig contact zoeken met het Meld- en Adviespunt Radicalisering (MAR) van de gemeente. Om de deskundigheid van professionals te vergroten, hun expertise op peil te houden en de zichtbaarheid en bekendheid van het MAR te vergroten, organiseren we voorlichtingen, trainingen en kenniscarrouzels.

Meld- en Adviespunt Radicalisering

Bij het Meld- en Adviespunt Radicalisering (MAR) kunnen bewoners en professionals advies vragen over vormen van radicalisering en meldingen doen. Het MAR bekijkt of er daadwerkelijk sprake is van radicalisering. Zo nodig wordt de melding besproken met ketenpartners in het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond (ZVHRR) en wordt een

persoonsgerichte aanpak ingericht die betrokkenen helpt met het versterken van de leefgebieden, zoals wonen, inkomen, schulden, dagbesteding en (psychosociale) gezondheid. <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/radicalisering/>

7 Bestrijden van cybercriminaliteit en criminaliteit met impact

De samenleving digitaliseert in hoog tempo. Rotterdam wil dat iedereen in de stad meegroeit met de positieve ontwikkelingen van digitalisering. De keerzijde van digitalisering is dat het nieuwe vormen van criminaliteit aantrekt in de online, maar ook offlinewereld en in beide werelden voor extra risico's zorgt. Want naast cybercriminaliteit hebben we onverminderd aandacht voor andere vormen van criminaliteit met grote impact op slachtoffers en samenleving. Dit noemen we High Impact Crimes, denk aan inbraken, straatroven en overvallen. Hiernaast zien we steeds vaker een koppeling tussen vormen van cybercriminaliteit en High Impact Crimes. In onze aanpak werken we daarom nauw samen.

7.1 Cybercriminaliteit

De laatste jaren zien we een daling van traditionele delicten en een stijging van cybercriminaliteit. De pandemie heeft invloed gehad op deze ontwikkeling. Rotterdamers waren minder onderweg en meer thuis. Daarmee nam het gebruik van digitale middelen sterk toe. Dit is van invloed op de schaal waarop digitale criminaliteit kan plaatsvinden. De schaal en geringe pakkans zorgen ervoor dat dit voor criminelen een aantrekkelijk verdienmodel is.

Waar we voor staan

De impact van cybercriminaliteit kan groot zijn. In veel gevallen zijn meerdere Rotterdamers of bedrijven tegelijkertijd slachtoffer. Hiernaast zien we cyberaanvallen die verstoringen veroorzaken en langdurig impact hebben op de continuïteit van (maatschappelijke) organisaties. Burgers kunnen bijvoorbeeld in één klap veel geld van hun spaarrekening kwijtraken of een belangrijke publieke dienst in niet beschikbaar. Het is daarom belangrijk om te onderstrepen dat de kansen van digitalisering hand in hand gaan met nieuwe risico's en dreigingen. Rotterdamers moeten zich niet alleen veilig voelen op straat en in de wijk, maar ook online.

Wat we gaan doen

In Rotterdam zien we relatief veel slachtoffers en daders van cybercriminaliteit. Dit vraagt om een gerichte aanpak. Voor elke doelgroep (jeugd, ondernemer, senior) organiseert Rotterdam met partners activiteiten waar deze groepen tips krijgen wat ze kunnen doen. Alleen als de digitale weerbaarheid van Rotterdam bij iedereen en alle partijen (Rotterdammer, ondernemer, scholier, vitaal bedrijf, de haven) wordt versterkt, is Rotterdam digitaal weerbaar. De gemeente geeft daarom het goede voorbeeld en zorgt naast het weerbaar maken van de stad dat ook de eigen organisatie bestand is tegen deze vormen van criminaliteit. De komende jaren zetten we in op:

- het verbinden van partijen,
- het opbouwen en delen van kennis,
- het faciliteren van initiatieven in de stad die bijdragen aan de digitale weerbaarheid,

- het bij elkaar brengen van veiligheidspartners en ondernemers, zodat opsporen van digitale criminaliteit makkelijker wordt en,
- het aanjagen van samenwerkingsverbanden die de belangrijkste en meest kwetsbare gebieden (zoals haven en industrie) van de stad beschermen.

Hierbij zorgen we voor:

Nieuwe samenwerkingsverbanden

Rotterdam werkt nauw samen met lokale, regionale en nationale partners om de digitale weerbaarheid van de stad, de Rotterdammer en de ondernemer te versterken. We stimuleren en faciliteren kennisdeling tussen Rotterdamse organisaties over cyberincidenten en -dreigingen. Dit doen we door samen met Rotterdamse partners te werken aan de actielijnen uit het Cyberbeeld Rotterdam 2022, die met elkaar is opgesteld. We nemen deel aan en organiseren (bestuurlijke) oefeningen met belangrijke partners. Ook dragen we bij aan FERM een partij die zich inzet voor de weerbaarheid tegen digitale criminaliteit in het Haven Industrieel Complex van Rotterdam. Met de politie, het Openbaar Ministerie en de Veiligheid Alliantie Rotterdam werken we nauw samen aan het bestrijden van digitale criminaliteit.

Preventiemaatregelen voor doelgroepen

We nemen preventieve maatregelen om geldezels die online fraude en internetoplichting mogelijk maken tegen te gaan. Geldezels stellen hun bankpas beschikbaar om crimineel geld wit te wassen. We voorkomen daderschap met campagnes en confronterend theater. Hierbij leggen we de link met de aanpak van criminele uitbuiting. Ter voorkoming van digitale criminaliteit zijn er gerichte bewustwordingscampagnes voor alle doelgroepen. Daarnaast benaderen we de jonge Rotterdammer binnen het onderwijs met theater, en betrekken we IT-studenten bij activiteiten gericht op weerbaarheid. Voor ondernemers organiseren we bijeenkomsten en conferenties om handvatten te bieden bij het cyberweerbaar maken van een onderneming. Voor senioren organiseren we bijeenkomsten en theatershows om hen bewust te maken van online risico's en om hen te helpen hoe ze hiermee kunnen omgaan.

Een gezamenlijke aanpak

De gemeente zet in op een aanpak van veelvoorkomende vormen van digitale criminaliteit samen met de politie, het Openbaar Ministerie en de Veiligheid Alliantie Rotterdam, namens de andere 24 gemeenten in de regio Rotterdam. Deze partijen werken samen met overheden en bedrijven om zowel het aantal daders als slachtoffers van digitale criminaliteit te verkleinen. Ook de financiële en telecominstellingen worden betrokken. Met deze partners ontwikkelt de gemeente interventies om daders van online fraude sneller aan te pakken. Hierbij wordt de link gelegd met de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Zo willen we de bonafide infrastructuur stimuleren om barrières op te werpen en hun faciliterende rol in digitale criminaliteit te verminderen. Vanuit de aanpak is aandacht voor nazorg bij slachtoffers van digitale criminaliteit. Dit heet de pilot Cybercrime Nazorg en organiseren we in samenwerking met het Openbaar Ministerie, politie en met Slachtofferhulp Nederland.

<https://www.rotterdam.nl/werken-leren/cybercriminaliteit/>

7.2 High Impact Crimes

We blijven inzetten op het voorkomen van HIC-misdrijven en verminderen van slachtoffers. We willen nog minder slachtoffers van deze vorm van criminaliteit dan voor de coronapandemie. Hiervoor zet de gemeente in op doelgroepen en wijken die vatbaar zijn voor deze vormen van criminaliteit. Samen met verschillende partners en professionals zorgt de gemeente voor meer zichtbare en onzichtbare interventies in wijken waar de criminaliteit hoog is en/of waar veel kwetsbare doelgroepen zijn.

Waar we voor staan

De gemeente werkt landelijk samen om deze fenomenen verder tegen te gaan. Het ministerie van Justitie en Veiligheid zet de komende jaren fors in om de lokale aanpak op deze fenomenen blijvend te ondersteunen. Dit aan de hand van een preventieve dader- en slachtoffergerichte aanpak.

Wat we gaan doen

Samen met woningcorporaties, particuliere huiseigenaren en ondernemers zorgen we dat woningen en bedrijven beter beveiligd zijn. Door voorlichting op straat en huis-aan-huis na een inbrakengolf in een specifieke buurt, maken we Rotterdammers alert. Senioren zijn hierin een belangrijke doelgroep. Zij lopen een groter risico om slachtoffer te worden van babbeltrucs, woningovervallen en straatroven. Naast een dadergerichte aanpak ontwikkelen we innovatieve maatregelen en methodes waarmee we Rotterdammers oproepen om te melden. Ook wanneer het gaat om Meld Misdaad Anoniem of informatie die zorgt dat wapens uit het straatbeeld verdwijnen.

De komende jaren gaan we onverminderd door met het helpen van slachtoffers van deze vorm van criminaliteit. Dit in aanvulling op reguliere slachtofferhulp. Dit kan een luisterend oor zijn, ondersteuning bij de administratieve en juridische nasleep of advies over te nemen preventieve maatregelen. Het belangrijkste doel, naast voorkomen van herhaling, is dat een slachtoffer zich weer veilig voelt in zijn huis of bedrijf in Rotterdam.

8. Rotterdam in balans

De toenemende aantrekkingskracht in combinatie met het verdichten van de stad met meer woningen, zorgt voor toenemende druk op het woon- en leefklimaat. Het behouden van balans tussen rust en reuring (horeca, evenementen, voetbal en andere stedelijke functies) heeft daarom prioriteit.

De gemeente stimuleert en faciliteert de komende jaren initiatieven op het gebied van horeca- en evenementen, voetbalwedstrijden. Daarbij hoort ook het mogelijk maken van een demonstratie of manifestatie. We zorgen voor spreiding in tijd en ruimte met als doel de stad in de balans te houden. Initiatieven die de stad levendiger maken krijgen ruimte, maar we stellen ook grenzen. Hierin maken we duidelijke keuzes en zorgen dat alle partijen op tijd weten wat de mogelijkheden en voorwaarden zijn.

Evenementen

Evenementen zorgen voor een levendige stad waar Rotterdammers elkaar kunnen ontmoeten. Tegelijkertijd kunnen ze extra druk leggen op het woon- en leefklimaat. Veiligheid, bescherming van het woon- en leefklimaat en verkeersveiligheid zijn belangrijke randvoorwaarden voor een evenement in een grote stad als Rotterdam.

Rotterdam heeft een aantal beschikbare evenementenlocaties in de stad, waarvan een groot deel in het centrum. Voor de pandemie nam het aantal aanvragen voor evenementen toe. Ook nu blijkt de animo voor het organiseren van evenementen onverminderd groot. Organisaties worden steeds professioneler en de ambities groeien. Van een evenementenseizoen is geen sprake meer. Het hele jaar door vinden evenementen plaats.

In de huidige collegeperiode werken we verder volgens het beleid dat in 2019 is vastgesteld (nota evenementenvergunningen, locatieprofielen (2020), beleidskader evenementen) en het paraplubestemmingsplan evenementen (2022). Spreiding van evenementen in tijd en ruimte om de lusten en lasten evenwichtig over de stad te verdelen is een belangrijk aandachtspunt. Toezicht op naleving van de gemaakt afspraken (in de evenementenvergunning) krijgt extra aandacht. Daarnaast wordt de dreiging van extremisme en terrorisme meegenomen in het evenementenvergunningetraject en in de uitvoering worden indien nodig extra maatregelen ingezet. Het gaat om zichtbare en niet zichtbare maatregelen die vragen om een precieze afstemming tussen verschillende partijen.

Horeca

Bezoekers van horeca laten Rotterdam bruisen, maar kunnen ook zorgen voor overlast, verstoring van de openbare orde of verwevenheid met criminaliteit. De gemeente geeft ondernemers ruimte om te experimenteren en staat open voor innovatie. We kijken daarbij naar de locatie en naar de te verwachten effecten op de omgeving. Dat geldt ook voor initiatieven voor een bruisend nachtleven. Reuring waar het kan en rust waar het nodig is.

Het uitgangspunt is dat ondernemers het vertrouwen krijgen en de verantwoordelijkheid nemen die hiermee gepaard gaat. Ondernemers en bewoners kunnen rekenen op een duidelijk kader en heldere regels van de gemeente. Van ondernemers verwachten we dat ze rekening houden met omwonenden en samenwerken met de betrokken partners aan een veilig uitgaansklimaat en een schone, verzorgde buitenruimte. We sturen op naleving van de regels. Daarvoor voeren we controles uit op de vergunningen en naleving van voorschriften. Bij herhaaldelijke overtredingen verscherpen we het toezicht. De capaciteit voor die controles houden we in overeenstemming met de omvang van de horeca in de stad. We organiseren integrale controles, bijvoorbeeld met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Wanneer misstanden worden vastgesteld of incidenten plaatsvinden, kunnen we bestuurlijke maatregelen treffen om de situatie te herstellen.

Veilig uitgaan is een randvoorwaarde voor een bruisend en gastvrij nachtleven. In de avond en nacht zijn meer toezicht- en handhavers en horecastewards aanwezig. We richten een veilig fysiek punt in waar bezoekers van de nacht terecht kunnen als ze bijvoorbeeld een taxi willen bellen of waar mensen elkaar kunnen terugvinden. Dit zijn onze zogeheten stadsgarderobes.

Voetbal

Rotterdam ademt voetbal. Veel Rotterdammers beleven hier plezier aan. Ruim 1,5 miljoen mensen, van buiten en binnen Rotterdam, bezoeken onze stad om een wedstrijd te zien. De jaarlijkse bekerfinale, interlands of competitiewedstrijden bij zowel de vrouwen, mannen en jeugd. De gemeente wil de positieve kracht en de kansen die voetbal biedt voor de stad blijven etaleren en laten groeien. Met gastvrij én veilig voetbal. Dat doen we door gastvrij te zijn waar dat kan, ook naar bezoekende supporters. En waar we mensen tegenkomen die zorgen voor onveiligheid zorgt de gemeente voor een duidelijke aanpak, gericht op de mensen die de problemen ook veroorzaken. De clubs ondersteunen we in hun acties excessen tegen te gaan. Met partners bepalen we onder welke voorwaarden wedstrijden gespeeld worden en hoe supporters ontvangen worden. Met de veiligheidspartners en de clubs overleggen we over de aanpak en de maatregelen tegen hen die het plezier verstoren.

Demonstraties en manifestaties

Demonstreren is een grondrecht in onze democratische rechtstaat. Bij het faciliteren van demonstraties is de Wet openbare manifestaties het landelijk wettelijk kader waarbinnen we demonstraties mogelijk maken. Uitgangspunt is het grondrecht op een veilige manier voor demonstranten en omstanders mogelijk te maken, waarbij er geen oordeel is over de inhoud van de demonstratie. Dat geldt ook voor ruimte geven aan mogelijke tegendemonstranten. Bij elke aanvraag of spontane demonstratie onderzoeken de veiligheidspartners van Rotterdam waar mogelijkheden zijn en waar voorschriften nodig zijn voor een veilig verloop. Doel is een veilig verloop van de demonstratie voor de demonstranten en omgeving.

9. Tot slot

Het waarmaken van de ambities in de Veiligheidskoers 2023-2027 vraagt om vasthoudendheid. Alle opgaven zijn verbonden aan andere stedelijke opgaven van Rotterdam. Het gevoel van veiligheid is nauw verbonden aan het hebben van een woning, het kunnen betalen van rekeningen en het contact met elkaar in wijken. Het meer in samenhang werken aan deze opgaven heeft daarom de komende jaren prioriteit. De (deelbare) plannen die naar aanleiding van de vijf opgaven en ambities in deze veiligheidskoers worden opgesteld, worden jaarlijks besproken met het stadsbestuur. Zodat we onderweg op basis van nieuwe inzichten, onderzoek, situaties in de stad of de wereld op tijd kunnen bijsturen.